

Татарстан Республикасы

Арча муниципаль районы

Арча шәһәре муниципаль берәмлеге

Арча шәһәр Советы

422000, Арча шәһәре, Совет майданы, 27

тел. 3-15-25, 3-16-25

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Муниципальное образование  
город Арск

Арского муниципального района

Совет города Арск

422000, г. Арск, Советская площадь, 27

тел. 3-15-25, 3-16-25

Арча шәһәр Советы  
КАРАРЫ

"21" март 2023 ел

№ 92

Арча шәһәр Советының 2012 елның 29 декабрдәгә 58 номерлы карары белән расланган Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында (01.11.2016, № 48, 02.03.2018 № 83, 11.05.2021 №37 үзгәрешләр белән)

Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасарының Арча шәһәр Советының 2012 елның 29 декабрдәгә карары белән расланган Арча шәһәре муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәгълүматын тыңлап, фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе бәяләмәсен һәм 2023 елның 24 гыйнварында үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Арча шәһәр Советы карар бирде:

Арча шәһәр Советының 2012 елның 29 сентябрдәгә 58 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (01.11.2016 N 48, 02.3.2018 № 83, 11.05.2021 №37 үзгәрешләр белән) үзгәрешләр кертүгә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Арча муниципаль районы рәсми сайтында "Жирлекләр" бүлегендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә дип билгеләргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә йөкләргә.

"Арча шәһәре" муниципаль  
берәмлеге башлыгы,  
шәһәр Советы рәисе



И.Г.Нуриев

**Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенең Жирдән  
файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре**

**КЕРЕШ**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ;

Россия Федерациясе Урман кодексы, 04.12.2006 ел, № 200-ФЗ;

2006 елның 3 июнендәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Су кодексы;

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

РФ Хөкүмәтенең "Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмин итү турында" 2006 ел, 9 нчы июнь, 363 нче номерлы карары ;

"Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында" 25.12.2010 елдагы 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Арча муниципаль районы һәм "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисади һәм шәһәр төзелеше үсешенә төп юнәлешләрен билгеләүче башка документларның нигезләмәләре дә исәпкә алына.

**I өлеш. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ,  
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӨР КЕРТҮ  
ТӘРТИБЕ**

**I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр**

**1 статья. Өлеге өлештә кулланыла торган төп төшенчәләр**

Жир кишәрлегенең яисә капитал төзелеш объектының рөхсәт ителгән файдалану төре - жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән

файдалануның барлык төрләрә - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләрәнә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелеше зонасы - территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеше регламенты - жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләрә, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә дә нәрсә булуы һәм аларны төзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә, жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыклары һәм жир кишәрлекләренәң һәм капиталъ төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләргә карата куллану, территориянең тиешле коммуналь, транспорт инфраструктурасы объектлары белән тәмин ителешенәң мөмкин булган минималь күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектлар өчен территориаль уңайлыкның максималь күрсәткечләре;

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган.

Кызыл линияләр - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр;

Линияле объектлар - электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенәң суммар мәйданы, жир кишәрлегенәң бөтен мәйданына (%) мөнәсәбәте.

Бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлегә чигеннән минималь арасы - жир кишәрлегенәң чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталь төзелеш объектлары - биналар, корылмалар, төзелешләре тәмамланмаган объектлар, вакытлыча төзелгән корылмалардан, киосклардан, лапаслардан һәм башка шундый корылмалардан тыш.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә, әлегә эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата санап китү нәтижәсендә мөмкин.

Жир кишәрлекләре, капиталъ төзелеш объектлары милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар, капиталъ төзелеш объектлары, аларның вәкаләтле затлары.

Жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү -

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы; жир кишәрлекләре чикләреннән биналар, төзелешләр, корылмалар төзү тыелган биналарны, корылмаларны урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенешләр; биналарның, корылмаларның иң чик сандагы яисә иң чик биекlege; жир кишәрлеге чикләрендә әлеге территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган төзелешләрнең максималь проценты.

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән чикләнгән файдалану хокукы, ул билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча.

Гавами тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары - кануннарда билгеләнгән очракларда жирле әһәмиятгәгә мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек (жәмәгатьчелек) халкының хокукларын гамәлгә ашыру рәвешләре.

Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт - бирелә торган документ Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статья таләпләре нигезендә жир кишәрлегенә хокукка ия булган, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, шулай ук аларны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан читкә тайпылып капитал ремонт үткәру, тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү хокукын бирә.

Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статья таләпләре нигезендә бирелә торган документ жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен, әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектын сайлап алу хокукын бирә.

Территориаль зоналар - жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдалану территорияләре - чикләnmәгән затлар даирәсе (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составында объектларны санап чыгу нәтижәсендә тиешле территориаль зоналарга карата рөхсәт алынган очракта, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьяда билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә жирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

"Техник жайга салу турында" 27.12.2002 ел, № 184 - ФЗ Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә (алар үз көченә кергәнчә) норматив техник документлар белән билгеләнгән тәртиптә-норматив техник

документлар белән билгеләнгән тәртиптә-норматив техник документлар белән билгеләнгән тәртиптә-норматив техник документлар белән билгеләнгән тәртиптә-техник жайга салу турында " 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары;

жирдән файдалану һәм төзелеш эшләрен жайга салу мәсьәләләре буенча "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә һәм Арча муниципаль районының норматив хокукый актлары.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

Кереш;

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген жайга салучы яисә тикшереп торучы вазыйфай затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен эшләнде.

2. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

әлеге Кагыйдәләренә жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм "Интернет" челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру;

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлегенә тудыру;

Кагыйдәләренә Территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру;

Физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өзөмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы фрагментлар бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гариза буенча

бирелә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренең үз көченә керүе

1. Әлеге Кагыйдэләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) вакыттан үз көченә керә.

2. Кагыйдэләр зур юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килми торган олешендә гамәлдә.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләрен бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге Кагыйдэләрен бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалану һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмэләр

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. 1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге Уставы, Арча муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенә жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләрен, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләренә (өстәмәләр) раслау;

жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты (алга таба - жирлек башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, башка федераль законнар белән территорияне планлаштыру документларын эзерләүне һәм раслауны тәмин итү (каралган очраклардан тыш);

жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәмин итү;

(каралган очраклардан тыш) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм башка федераль законнар белән төзелешкә рөхсәтләр бирү;

жирләренә резервлау һәм муниципаль ихтыяжлар өчен жирлек чикләрендә жир кишәрлекләрен алу;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру.

Әлеге Кагыйдэләр нигезендә жирлек башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән

төрөнә рөхсәтләр бирү;

рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү.

4. Арча муниципаль районының (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарә вәкаләтле органы вәкаләтләрәнә жирләрден файдалану һәм төзелеш өлкәсендә түбәндәгеләр керә:

муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Арча муниципаль районының (алга таба - муниципаль районның башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләрәнә түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы һәм башка федераль законнар белән территорияне планлаштыру документларын раслау (каралган очрақларда);

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проекты эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максаты белән муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлегә Кагыйдәләр, Комиссия турындагы Нигезләмә, жирле үзидарә органның башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләрәнә түбәндәгеләр керә:

әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү, жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү мәсьәләләрен карау;

ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр эзерләү, тәкъдимнәр эзерләү һәм аларны жирлек башкарма комитеты житәкчесенә жиберү .

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен жирле үзидарә органның тәкъдим ителә.

5. Комиссия эше турындагы мәгълүматтан барлык кызыксынучы затлар файдалана ала.

8 статья. Жирдэн фйдалану һәм төзелеш кагыйдэлэрeнeң элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләрeнә карата гамәле

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән фйдалану һәм төзелеш мәсьәлэләрe буенча әлеге Кагыйдэләрнe раслаганчы, кабул ителгән норматив хокукий актлары әлеге Кагыйдэләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объектъ әлеге Кагыйдэләргә туры килми, әгәр:

тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән булса, аларның рөхсәт ителгән фйдалану төрләрe рөхсәт ителгән куллану төрләрe исемлегенә керми;

аларның үлчәмнәрe һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләрe яисә капиталъ төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән фйдалану төрләрe, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрe һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә фйдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләрeннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан фйдалану кешенeң тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраklar керми.

4. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләрeннән яисә капиталъ төзелеш объектларыннан, рөхсәт ителгән фйдалану төрләрeннән һәм иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрдән һәм иң чик параметрларыннан фйдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрeн һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Капиталъ төзелеш объектларын, рөхсәт ителгән фйдалану төрләрeн яисә иң чик параметрларын шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеш регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территориаль зоналар

1. Территориаль зоналар түбәндәгеләрнe исәпкә алып билгеләнә:

жир кишәрлекләрeннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган фйдалануның төрлe төрләрeнeң бер территориаль зонасы чикләрeндә яраштыру мөмкинлекләрe;

«Арча шәһәрe» муниципаль берәмлегенeң генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналары һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрлары;

территорияне планлаштыру һәм булган жирдән фйдалану;

төрлe категориядәге жирләрeнeң чикләрeнeң планлаштырылган үзгәрешләрeн;

катнаш жир кишәрлекләрeндә урнашкан капиталъ төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау;

мәдәни мирас объектларының сак зоналары проектлары.

2. Территориаль зоналар чикләрe түбәндәгечә билгеләнә:

автомобиль юлларының, урамнарның йөрү өлешләре буенча;

кызыл линияләр;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торак пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чиге;

башка чикләр буенча.

3. Территориаль зоналар чикләре бер территориаль зонаның һәр жир кишәрлеге таләбе үтәлгән килеш билгеләнә (территориаль зоналар чикләре жир кишәрлекләре чикләрен кисеп узарга тиеш түгел).

4. Төрле территориаль зоналарда урнашкан берничә жир кишәрлегеннән бер жир кишәрлеге төзү рөхсәт ителми (бер жир кишәрлеге берничә территориаль зона чикләрендә урнаша алмый), моңа чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлеге керми.

5. Кагыйдәләрдә һәр территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

#### 10 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары

1. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләре хокукый режимын, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланылган барлык объектларны билгели.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:  
территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллану;

бер территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларын куллануның төрле төрләрнен берләштерү мөмкинлекләре;

муниципаль берәмлекләреннән территориаль планлаштыру документлары белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үстөрү характеристикалары;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча саклана торган табигый территорияләрен, башка табигый объектларны саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә тарала.

4. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренән) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук һәм аларны тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру параметрлары турында карарлар Россия Федерациясенән мәдәни мирас объектларын саклау турындагы законнары белән билгеләнгән тәртиптә кабул ителгән ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яки) линия объектлары

билэгэн;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи торак пунктлар, истәлекле урыннар, дөвалау-сәламәтлөндөрү урыннары һәм курортлар, территорияләре куллануның аерым шартлары булган зоналар территорияләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнарына ярашлы рәвештә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләргә карата билгеләнми:

урман фонды жирләре;

жир өсте сулары белән капланган жирләр;

запас жирләр;

аеруча саклана торган табигый территорияләр жирләре (дөвалау-сәламәтлөндөрү жирләре һәм курортлардан тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

махсус икътисади зоналар һәм алдынгы социаль-икътисади үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яки шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләренән файдалану федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары вәкаләтле органнары яки федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләре;

жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) үлчәмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары;

капитал төзелеш объектларының архитектура-шәһәр төзелеше йөзенә таләпләр;

Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләр;

шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта, территорияне коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин итүнең рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль мөмкин булган рөхсәт ителгән максималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре.

11 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең шәһәр төзелеше эшчәнлегенең башка мәсьәләләренә карата гамәле

1. Территориаль зоналар чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары турында әлегә бүлектә күрсәтелгән очраклардан тыш түбәндәгеләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын эзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренең һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән жир кишәрлеге төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлеге өчен төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориядән файдалануның билгеле бер кагыйдәләренә һәм территорияль зоналарда төзелеш алып баруга карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарын эзерләгәндә (жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларын гамәлгә ашыру кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очракларда төзелешкә рөхсәтләр биру рөхсәт ителми.

3. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр жир төзелеше эшләрен башкарганда жир кишәрлекләренә характеристика билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, жирле үзидарә органнары белешмәләрне күчәмсез мөлкәтнең бердәм дүләт реестрына кергү өчен документларны (аларда булган белешмәләрне) теркәү органына жиберергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

#### 12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кергү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территорияль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, әгәр тиешле территория зонасы турындагы белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дүләт реестрында булмаса, кадастр исәбенә алу органына гариза белән мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидарә органнарына мәгълүмат элемтәсе тәртибендә жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территориаль зона өчен шартлы рөхсәт ителгән башка төргә карый торган рөхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагыйльмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

13 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын куллануның шартлыча рөхсәт бирелүгә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт бирү турындагы гаризаны жиберә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда билгеләнеп үтелә торган тәртиптә каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә мондый рөхсәтне файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукий актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең "Интернет" челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

14 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, реконструкциялүгә рөхсәт бирү тәртибе

1. Исеме шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән яисә төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган инженерлык-геологик яисә башка характеристикаларын конфигурациялүдән кечерәк булган жир кишәрлекләре ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәтләр алырга хокуклы.

Әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокукы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территория зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрга бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаска тиеш.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан баш тарту рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 40 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән очрак керми. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик затка йөкләнә.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тартуға рөхсәт бирү турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокукы.

8. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми.

#### IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында нигезләмәләр

##### 15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрне тотрыклы

үстөрүнө тээмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлөп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстөрү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралмаган территориягә карата капитал төзелеш объектларын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 3 өлешендә күрсәтелгән очрактардан тыш, таләп ителми.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстөрү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстөрү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстөрү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары чикләрен, ачкыланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру проекты;

территорияне ызанлау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

Структураны планлаштыру элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстөрүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне ызанлау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренен чикләре урынын билгеләү;

чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә, үзгәртүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә рәвештә яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстөрү буенча эшчәнлек алып бару күздә тотылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару, мондый билгеләү, үзгәртү гомуми файдалану территориясе чикләрен үзгәртүгә бәйлә очракта, бары тик үзгәртүгә генә кайтып кала.

Территорияне ызанлау проектын эзерләгәндә, төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренен чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнен конкрет төрләре өчен шәһәр

төзелеш регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдэләр жыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлегә Кагыйдэләргә территориаль зоналарның чикләрен төгәлләштерү һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрларында билгеләнгән үзгәрешләр кертергә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә гомуми таләпләр «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән гамәлдәге редакция, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

#### V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлегә Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;  
жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының ижтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертеп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе һәм башка үзгәрешләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм

төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар  
яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проектының эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән алып кимендә ике һәм дүрт айдан артмаган вакытны тәшкил итә.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очракларда ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром янындагы территориядә урнаштырылган күчмәсез миләк объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми.

18 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә  
гавами тыңлаулар

1. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектның файдалану төренә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлегә бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлеге яки капитал төзелеш объектны әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокуклары ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге затларга файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрнамә жибәрә:

әлегә рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләренә хокук ияләренә;

жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокукка ия булучыларына әлегә рөхсәт соратып алына торган объектлар;

әлегә рөхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектның бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы кабул ителгән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

5. Муниципаль берәмлек халкына ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык булалмый.

6. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик затка йөкләнә.

7. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төре шәһәр төзелеш регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, ижтимагый фикер алышулар уздырылганнан яисә шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырылганнан соң, мондый затка файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

19 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар

1. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү тәртибе капитал төзелеш объектларына туры китереп билгеләнә.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирүдә кызыксынучы физик яисә юридик затка йөкләнә.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, 33 статьяда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31-32 статьяларында каралган тәртиптә башкарыла.

4. Жирле администрация башлыгы тарафыннан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен нигез булып тора:

а) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә жирлекнең генераль планына, муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына туры килмәве, мондый генераль планнарга яисә муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда башкару өчен мәжбүри булган, жирдән файдалану һәм жирлек, шәһәр округы, жирлек төзелеш кагыйдәләрендә рөхсәт

ителгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләрен бетерү турындагы күрсәтмәләренә бетерү;

в) территориаль зоналар чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү;

г) шәһәр төзелеше зоналары картасында күрсәтелгән күчемсез милекнен бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән территорияләр, территорияләр территорияләре территорияләрен, территорияләрен файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләренә урнашуы турындагы белешмәләренә туры килмәвә;

д) күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрында булган күчемсез милек объектларын шундый зоналар, территорияләр чикләрендә, федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләрен, территорияләрен файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләргә туры килмәү;

е) территорияне махсус куллану шартлары булган зона эһчәнлеген билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты, федераль эһәмияттәге тарихи жирлек территориясе, региональ эһәмияттәге тарихи жирлек территориясе чикләрен билгеләү, үзгәртү;

ж) территорияне комплексы үстерү турында карар кабул итү;

з) муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганда һәлак булган жирләү урыннары ачыклану.

5. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә:

федераль башкарма һакимият органнары тарафыннан кагыйдәләр федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алган очрактарда;

кагыйдәләр региональ эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алган очрактарда Татарстан Республикасы башкарма һакимият органнары тарафыннан;

кагыйдәләр муниципаль районның жирле эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулый алган очрактарда муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирдән файдалануны һәм жирлекнең тиешле территориясендә төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булса, жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлек чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булган жирләү урыннары ачыкланган очракта;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары Кагыйдәләренә куллану нәтижәсендә нәтижәле файдаланылмаган, аларның һокук ияләренә зыян китерелгән, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының бәясә кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә һокуклары һәм законлы мәнфәгатләре гамәлгә ашырылмаган очрактарда;

вәкаләтле федераль башкарма һакимият органы яисә Россия Федерациясе тарафыннан яисә устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе өлешә 50 проценттан артып киткән яисә устав (жыелма) капиталында 50 проценттан артыгы шундый юридик затныкы булган бүлендек жәмгыятьнеке булган Россия Федерациясе Хөкүмәте кабул иткән территорияне комплексы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат(алга таба-Россия Федерациясе тарафыннан билгеләнгән юридик зат) тарафыннан;

территорияне комплексы үстерү турында карар кабул иткән Россия Федерациясе субъекты дәүләт һакимиятенә иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты тарафыннан билгеләнгән һәм Россия Федерациясе субъекты тарафыннан кабул ителгәнне гамәлгә ашыруны тәмин итүче юридик зат, Россия Федерациясе субъекты тарафыннан төзелгән территорияне комплексы үстерү турында карар кабул иткән жирле администрация башлыгы, муниципаль берәмлек яки устав (жыелма) капиталында Россия Федерациясе субъекты өлешә 50 проценттан артып киткән муниципаль берәмлек, яисә устав (туплау) капиталында 50 проценттан артып киткән өлешә юридик затка караган (алга таба - Россия Федерациясе субъекты тарафыннан билгеләнгән юридик зат)бүлендек жәмгыять, яисә территорияне комплексы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплексы үстерү турында килешү төзелгән зат тарафыннан.

Аэродром яны территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларын куллану

чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Кагыйдәләр белән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3\_1 өлеше нигезендә жирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган урнаштыру мөмкинлеген тәмин ителмәгән очракта, федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенен вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә органы "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә башлыгына әлеге объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү таләбен жиһәрәләр.

Бу очракта "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегенә башлыгы мондый таләпне алганнан соң утыз көн эчендә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәмин итә.

6. Расланган Кагыйдәләр жир кишәрлекләреннән һәм (яки) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләренә каршы килгән өлештә һәм аэродром янындагы территориядә билгеләнгән икътисади һәм башка эшчәнлек башкару өлешендә кулланылмый.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә башлыгы, Россия Федерациясе Хөкүмәтне вәкаләтле булган федераль башкарма хакимият органыннан кергәннән соң, кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Күрсәтелгән күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан суд тәртибендә шикаят биреләргә мөмкин.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенә башлыгы аларны аэродром янындагы территориядә урнашкан күчмәсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерү өлешендә кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне алты айдан артмаган срокта тәмин итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 31 өлешендә 3-6 пунктларында һәм 31 статьясындагы 31 өлешендә каралган очракларда, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән рөхсәтле куллану төрләренен бер тапкыр билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү һәм (яки) рөхсәт ителгән бер яки берничә чик параметрны бер тапкыр үзгәртү, объектларны реконструкцияләү капитал төзелеш, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән, ун проценттан да артыкка ижтимагый фикер алышулар яки ачык тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект эзерләү турында Карар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 4 өлешендә каралган комиссия бәяләмәләре таләп ителми.

8. Территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5\_2 өлешендә, мондый үзгәрешләр комплекслы үсеш максатларында территорияне планлаштыру проектына раслаганнан соң туксан көннән дә соңга калмыйча кертеләргә тиеш.

9. Муниципаль берәмлекләр чикләрендә Ватанны саклаганда һәлак булган жирләү урыннары табылуга бәйле жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мондый урыннар табылу датасыннан алты ай эчендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта ижтимагый фикер алышулар яки жәмәгать тыңлаулары уздыру таләп ителми.

10. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдим кергән көннән егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерләүне гамәлгә ашыра, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәкъдимне нигезендә яки кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, мондый тәкъдимне кире кагу турында тәкъдимнәр бар һәм бу бәяләмәне жирле администрация башлыгына жиһәрә.

11. Аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчмәсез милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны комиссия карап тикшерәргә тиеш түгел.

12. Жирле администрация башлыгы, комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турындагы тәкъдимне кире кагу турында проект эзерләү турында карар кабул итә һәм мөрәжәгать итүчеләргә мондый карар күчәрмәсен жиһәрә.

13. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау жирле үзидарәнән вәкиллеке органы тарафыннан гамәлгә ашырылса, жирле үзидарәнән вәкиллеке органына жибәрелгән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект шушы орган утырышында каралырга тиеш.

14. Жирле администрация башлыгы, Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләтле башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 2 өлешенәң 1\_1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә кергәннән соң, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында Карар кабул итәргә тиеш. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 2 өлешенәң 1\_1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә жирле администрация башлыгы тарафыннан судка шикаять бирелергә мөмкин.

15. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55\_32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органыннан үз белешмә кергән көннән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территорияль зонага карата кулланылышта булган үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, әлегә хәбәрнамәне карау нәтижаләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яки жирле үзидарә органына жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына, жимерелгәнче яки билгеләнгән таләпләргә туры китерелгәнче рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзүнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрлары, алар Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55\_32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм алардан әлегә хәбәр кергән, үз белдеге белән төзелгән төзелеш билгеләре булу каралмый яки ирекле төзелешне сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы суд карары законлы көченә керде дигән белдерү жибәрелә.

16. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 2 өлешенәң 3-5 пунктларында, дәүләт хакимиятенәң башкарма органы яисә жирле үзидарә органында каралган, мәдәни мирас объектларының территорияләрен, территорияләр чикләрен махсус куллану шартлары булган зоналар билгеләүгә вәкаләтле булган очрақларда, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләренәң, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләренәң территорияләре чикләрен раслау, жирле администрация башлыгына жирдән файдалану һәм территорияләренә махсус куллану шартлары булган зоналар чикләрен төзү, мәдәни мирас объектлары, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләренә билгели.

17. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 8 өлешендә каралган таләпләр кергән очрақта, территориядән файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яки туктату турында белешмәләр хокукларын теркәү органыннан кергәннәр, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында йә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 2 өлешенәң 3-5 пунктларында каралган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләр ачыкланганнан соң жирле администрация башлыгы мондый таләп нигезендә жирдән файдалану һәм төзү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта әлегә статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү таләп ителми.

18. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 9 өлешендә нигезендә жирдән файдалану һәм төзү кагыйдәләрен төгәлләштерү срогы, мәдәни мирас объектларының территорияләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләрен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләрен куллануның аерым шартлары булган зоналар чикләрен күрсәтү, мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләренә билгеләү максатларында, әлегә статьяның 8 өлешендә каралган, территориядән файдалануның аерым шартлары булган зона эшчәнлеген билгеләү, үзгәртү яки туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында яисә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 2 өлешенәң 3-5 пунктларында каралган нигезләренә ачыклаганнан соң, таләп кергән көннән алты айдан артып китә алмый.

19. Аэродром яны территориясендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан муниципаль берәмлек территориясенә карата эзерлэнгән кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проекты Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына ижтимагый фикер алышулар яки мондый проект буенча гавами тыңлаулар үткәрү турында карар кабул ителгәннән соң ун көннән дә соңга калмыйча жибәрелергә тиеш.

20. Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проекты аэродром яны территориясендә билгелэнгән күчемсез милек объектларын куллану чикләүләренә каршы килсә, әлеге проект кертгән көннән ун көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органына күчемсез милек объектларын куллану чикләренә туры китерү турында күрсәтмә жибәрә, ул кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаганда мәжбүри үтәлергә тиеш. Әлеге күрсәтмәгә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

21. Кагыйдэләргә үзгәрешләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару (игълан итү) өчен билгелэнгән тәртиптә басылып чыгарга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

22. Кагыйдэләргә үзгәрешләр территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү проекты расланган көннән ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

23. Россия Федерациясе Нава кодексы нигезендә билгелэнгән аэродром яны территориясе муниципаль берәмлек чикләрендә тулысынча яки өлешчә урнашкан очракта, мондый муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында кагыйдэләргә расланган үзгәрешләр урнаштырылган көннән биш көннән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына күрсәтелгән үзгәрешләренә территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру турында электрон формада һәм (яки) почта аша хәбәр итә.

Физик һәм юридик затлар кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү турындагы карарга суд тәртибендә дөгъва белдерергә хокуклы.

24. «Шәхси торак төзелеше» рөхсәт ителгән жир кишәрлекләренәң максималь күләмен билгеләү - 1900 кв. м.;

-Шәһәр төзелеше регламентында билгелэнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәре кулланылмый:

-шәхси жир кишәрлеген бүлеп бирү, һәм дәүләт яисә муниципаль милктә булган жир участокларын һәм (яки) жир участокларын формалаштыру, жир кишәрлеген 200б майданы. Бу жир кишәрлекләренәң максималь (минималь) зурлығына туры килә;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге формалаштыру;

- гамәлдәге күчемсез милек объекты астында формалаша торган жир участогы барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләмнәренә туры килә торган жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмау.».

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турындагы мәгълүматларны Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрына кертү кагыйдәләре "Күчемсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында" 13.07.2015 ел, № 218-ФЗ Федераль законның (2017 елның 29 июлендәге редакциясендә) 34 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр нигезендә жир кишәрлекләре, торак пунктлар яки муниципаль берәмлекләренәң Күчемсез милекнең бердәм дәүләт реестрындагы чикләрен билгеләүдә

ялгышларны исәпкә алып билгеләнгән территорияль зоналар билгеләнә.

Күчәмсез милекнең бердәм дәүләт реестрында мәгълүматлар булмаган торак пунктларның чикләренә карата жирлекләренң генераль планнарында күрсәтелгән чикләри билгеләүдә хаталар исәпкә алына.

Күрсәтелгән территорияль зоналарның чикләре турындагы мәгълүматларны Күчәмсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына кертү әлеге хаталарны бетерү буенча жир төзелеш эшләрен башкарганнан соң гына мөмкин.

3. Чикләре жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында булган муниципаль берәмлекләр чикләренә урнашу урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып билгеләнгән территорияль зоналар әлеге бүлеккә кушымтада чагылдырылды.

4. Әлеге бүлеккә кушымта материаллары, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү процедурасын гамәлгә ашырмыйча, жир төзелеш эшләрен уздырган саен, төгәлләштереләргә мөмкин.

## II ӨЛЕШ. Шәһәр төзелеш зоналаштыру карталары

### VIII БҮЛЕК. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеш зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелеш зоналаштыру картасы. Территорияль зоналар

1. Шәһәр төзелеш зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләренә аерылгысыз өлеш булып тора (1нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территорияль зоналарның чикләре һәм аларның кодлы тамгалары сурәтләнгән. Территорияль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләренә 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

3. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында күрсәтелгән территорияль зоналар составына түбәндәгеләр керә:

шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар;

шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территория зоналары;

шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территорияль зоналар.

Шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар:

Ж1 - шәхси торак төзелеш зонасы;

Ж2 - аз катлы күпфатирлы торак төзелеш зонасы;

Ж3 – уртача катлы күпфатирлы торак төзелеш зонасы;

ОД1 - күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы;

ОД2 - сәламәтлек саклау объектлары зонасы;

ОД3 - мәгариф объектлары зонасы;

ОД4 - дини билгеләнештәге объектлар зонасы;

КО - коммуналь хезмэт күрсәтү объектлары зонасы;

1 - транспорт инфраструктурасы зонасы;

И1Ж - тимер юл транспорты объектлары зонасы;

И1В - һава транспорты объектлары зонасы;

И2 - инженерлык инфраструктурасы зонасы;

II - сәнәгать житештерүе объектлары зонасы;

С1 - склад объектлары зонасы;

С2 - авыл хужалыгын тәмин итү объектлары зонасы;

АХ2 - авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы;

СХ3 - яшелчәчелек зонасы;

АХ4 - күмәк бакчачылык һәм дача хужалыгы зонасы;

Р1 - табигый ландшафтлар зонасы;

Р2 - гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр зонасы;

Р3 - рекреация һәм туризм объектлары зонасы;

СН1 - махсус билгеләнештәге зона;

СН2 - башка махсус билгеләнештәге зона.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар:

Юк.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар:

СХ1 - авыл хужалыгы жирләре зонасы;

ЛФ - урман фонды зонасы;

ВО - су объектлары зонасы.

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләрендә билгеләнә һәм аерым картада күрсәтелә ала. Мондый территорияләргә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыруны күздә тоткан бер яисә берничә шартнамә төзелә.

Территориянең комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы

нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия булган жирле үзидарәнен вәкаләтле органы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турында жирле үзидарәнен вәкаләтле органы һәм территорияне комплекслы үстерү турында ачык аукционда жиңүче арасында төзелгән шартнамә нигезендә территорияне планлаштыру буенча документ нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмаган, шуңа бәйлә рәвештә әлегә Кагыйдәләр материалларында күрсәтелми.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлегә Кагыйдәләрнен аерылгысыз өлешә булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3. Характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлегә Кагыйдәләргә туры килми.

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш мәдәни мирас объектларының, ачыкланган мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларының урнашу урыны; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре чагылдырыла.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының чикләре күрсәтелә.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының билгеләнгән чикләре "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә булмаганлыктан, әлегә Карта әзерләни.

### III ӨЛӨШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛӨК. Шәһәр төзелешә регламентлары жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен, жир кишәрлекләренен иң чик күләмнәрен һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларын билгеләү, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өлешендә

25 статья. Шәһәр төзелешә регламенты билгеләнә торган территорияль зоналар

- Шәһәр төзелешә Регламентында билгеләнгән чик (минималь)

жир участкаларының зурлыгы:

жир участогын яңадан бүлү юлы белән жир участогы булдыру,

дәүләт яки муниципаль милектә булган жирләр һәм (яки) жир участкалары шәхси милектә, һәм жирлектә жир участогы формалаштыру мөмкинлеге булмау, аның майданы жир

участокларының чик (минималь) зурлыгына туры килә:

ике һәм аннан да күбрәк жир участогын берләштерү юлы белән жир участогы булдыру кишәрлек;

булган объект астында формалашкан жир участогы барлыкка килү

күчәмсез милек, һәм жирлектә жир участогы формалаштыру мөмкинлеге булмау, аның мәйданы жир участкаларының чик (минималь) зурлыгына туры килә.»

### 1. Ж1 - Шәхси торак төзелеше зонасы

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләреннән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	төзелешнең максималь процент	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлары
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенен башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып	минималь - 1000 кв. м;	Төп төзелештәге катларның иң чик	20 %	урам-юл челтәренә

	бару өчен	максималь - 5000 кв.м.	саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклегенә). Коймаларның максималь биеклегенә - 2,0 м.		чыгуучы жир кишәрлегенә яктары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яктары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелешенә	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәгә катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклегенә). Коймаларның максималь биеклегенә - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгуучы жир кишәрлегенә яктары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яктары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы	билгеләнми			

	жир кишәрлекләре (территорияләр)				
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торақ төзелеше	минималъ - 400 кв. м.; максималъ - искерми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклегә - 15 м; Койманың максималъ биеклегә - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышның киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгелә нми	билгеләнми
13.1	Бакчачылык алып бару	минималъ - 600 кв. м.; максималъ - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгелә нми	билгеләнми

\*

#### 1.2. Башка таләпләр:

Минималъ ара:

2 - 3 кат биеклектәге торақ биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торақ биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль куяу мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыйльләнү өчен мәйданчыктан -10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

чүп контейнерлары торган мәйданчыклардан алып торақ йортлар, балалар учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән мәйданчыклардан - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан ярдәмче корылмалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге объектлар торақ йортларның түбәндәге ике катларында урнашырга яки аларга килүчеләр өчен торақ (ишегалды) территориясеннән аерым территорияләргә, подъездларга

һәм автотранспортның вакытлыча тору өчен ачык автостоянкалар оештыру өчен майданчыкларга ия булган очракта урнашырга мөмкин.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 1. Ж2 - аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның иң чик саны һәм төзелешнең иң чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 400 кв. м.; максималь - искерми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 15 м; Койманың максималь биеклеге - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге -	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенен башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән

			2,0 м.		төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем биру	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелешенә өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклегенә - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклегенә). Коймаларның	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлегенә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенән башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка

			максималь биеклеге - 2,0 м.		килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Бакчачылык алып бару	минималь - 600 кв. м.; максималь - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

\* 2.2. Башка таләпләр:

минималь аралар:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгынан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыктан- 10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

чүп контейнерлары торган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участкалары чикләренә кадәр, яшелләнделерелгән мәйданчыклардан - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан ярдәмче корымалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге объектлар торак йортларның түбәндәге ике катларында урнашырга яки аларга килүчеләр өчен торак (ишегалды) территориясеннән аерым территорияләргә, подъездларга һәм автотранспортның вакытлыча тору өчен ачык автостоянкалар оештыру өчен мәйданчыкларга ия булган очракта урнашырга мөмкин.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 1. ЖЗ - Уртача катлы күпфатирлы торак йортлар зонасы

3.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 8 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биеклеге - билгеләнми; Койманың	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышның иметү яки кызыл линия

			максималь биекlege - 1 м.		буенча биналарның корылмаларының урнашуы рөхсәт ителә.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында чигенүне киметү яки кызыл линия буенча биналарның корылмаларының урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7	Торак төзелешә нә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнә шендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелешә өчен	минимал - 1000 кв. м; максимал - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биекlege). Коймаларның максимал биекlege -	20 %	урам-юл челтәренә чыгуы жир кишәрлегә яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән

			2,0 м.		төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 400 кв. м.; максималь - искерми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (яксы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрlege яклары өчен - 3 м; жир кишәрlegenен башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

	тәртибен гәэмин итү				
--	---------------------------	--	--	--	--

\* 3.2. Башка таләпләр:

минималь аралар:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәһнәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыйльләну өчен мәйданчыктан- 10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

чүп контейнерлары торган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән мәйданчыклардан - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан ярдәмче корылмалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге объектлар торак йортларның түбәндәге ике катларында урнашырга яки аларга килүчеләр өчен торак (ишегалды) территориясеннән аерым территорияләргә, подъездларга һәм автотранспортның вакытлыча тору өчен ачык автостоянкалар оештыру өчен мәйданчыкларга ия булган очракта урнашырга мөмкин.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. ОД1 - Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы

4.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге	катларның чик саны һәм	Төзелешнең	жир кишәрлекләре

		күләме	төзелешнең чик биекlege	максималь проценты	чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.3	Көн күреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә..
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

	эшчәнлеге				
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 1900 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корымалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корымалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биеклеге). Коймаларның максималь биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышнык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корымаларның урнашуы рөхсәт ителә..
2.3	Блокланган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м;	Төп төзелештәге катларның иң	30 %	урам-юл челтәренә

		максималь - 1900 кв.м.	чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдэмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдэмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.		чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышынык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 400 кв. м.; максималь - искерми.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышынык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 8 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - билгеләнми; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышынык иметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 20 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - билгеләнми; Койманың	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышынык иметү яки кызыл линия буенча биналарның,

			максималь биеклеге - 1 м.		корылмаларны ң урнашуы рөхсәт ителә.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар)	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.8	Күңел ачулар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9.1	Юл бие сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми

\* 4.2. Башка таләпләр:

Минимал аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационары кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр булган дөвалау учреждениеләре өчен - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел ;

Стационар һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык - 50 метрдан да ким түгел.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. ОД2 - Сәламәтлек саклау объектлары зонасы

5.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен ин чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегенә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
9.2	Курорт эшчәнлегенә	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
9.2.1	Санаторий эшчәнлегенә	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

\*

5.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

стационары кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр булган дөвалау учреждениеләре өчен - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

Стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ара- 50 метрдан да ким түгел.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

1. ОДЗ - Белем биру объектлары зонасы

6.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең	Рөхсәт ителгән файдалану төренең	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары

коды *	аталышы *				
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корьлмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспор тка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудаг ы жир кишәрлекләр е (территориял әр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

\* 6.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

1. ОД4 - дини билгеләнештәге объектлар зонасы

7.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					

3.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территориялар)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмгәть туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

\* 7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. КО - коммуналь хезмэт күрсәтү объектлары зонасы

8.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәр) һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

	хезмэт күрсөтү				
Рөхсэт ителгән файдалануның төрлө төрлөрө					
билгеләнми					
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлөрө					
билгеләнми					

\* 8.2. Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 1. И1 - Транспорт инфраструктурасы зонасы

9.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән куллану төренен коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төрененң аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсэт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлөрө					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмэт күрсөтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1	Юл буе сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсэт ителгән файдалануның төрлө төрлөрө					
билгеләнми					
Рөхсэт ителгән файдалануның шартлы рөхсэт ителгән төрлөрө					

4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

\* 2014 елның 1 сентябрненән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. И1Ж - Тимер юл транспорты объектлары зонасы

10.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең атальшы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябрненән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

10.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 1. И1В - Һава транспорты объектлары зонасы

11.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.4	Һава транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлығы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

11.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

## 1. И2 - Инженерлык инфраструктурасы зонасы

12.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану	Рөхсәт ителгән файдалану төренең	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары

төрөнөң коды *	аталышы *				
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләр өлкәсендәге эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисады үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

12.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

1. II - Сэнэгать житештерүе объектлары зонасы

13.1. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләрәннән иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнән, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнән иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнән кодъ *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнән аталышы *	Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнән һәм реконструкцияләүнән иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларнын чик саны һәм төзелешнән чик биеклеге	Төзелешнән максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдаланунын төп төрләрә					
6.0	Житештерү эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.2	Авыр сәнэгать	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.2.1	Автомобиль төзелеш сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.3	Жиңел сәнэгать	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.3.1	Фармацевтика сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.5	Нефтехимия сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.6	Төзелеш сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдаланунын төрләрә					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

13.2. Әлеге статъяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. С1 - Склад объектлары зонасы

14.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешненң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүненң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегенә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күнел ачу үзәкләре (комплекслар))	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

	хезмэт күрсәтү				
4.9.1	Юл буге сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

14.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. С2 - Авыл хужалыгын тәмин итү объектлары зонасы

15.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешненң, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүненң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрененң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрененң аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен һәм реконструкцияләүненң иң чик параметрлары			
		жир кишәрлегә күләме	катларның чик саны һәм төзелешненң чик биеклегә	Төзелешненң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү		билгеләнми	100 %	билгеләнми

1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү		билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү		билгеләнми	60 %	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмәте		билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

15.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. АХ2 - Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы

16.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.13	Балыкчылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

16.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. СХЗ - Яшелчәчелек зонасы

17.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт	Рөхсәт	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм
--------	--------	--------------------------------------------------------

ителгән куллану төренең коды *	ителгән файдалану төренең аталышы *	реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә

13.1	Бакчачылык алып бару	минималь - 600 кв. м.; максималь - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.16	Кыр кишәрлекләре ндә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Рөхсәт ителгән файдалануның төрлө төрләрә

3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә

билгеләнми

2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләрә классификаторы нигезендә

17.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

1. АХ4 - күмәк бакчачылык һәм дача хужалыгы зонасы

18.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
13.2	Бакчачылык тармагын алып бару	минималь - 400 кв. м.; максималь - 1000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биекlege).	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
13.3	Дача хужалыгын алып бару	минималь - 400 кв. м.; максималь - 1000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмалар - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмалар - 3,5 м (ясы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, конек биекlege).	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның,

					кормаларның урнашуы рөхсәт ителә.
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнеше ндәге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территориялар)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы босрыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

18.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. P1 - Табигый ландшафтлар зонасы

19.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре: жир кишәрлекләренен иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	Төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					

9.1	Табиғат территорияләрен саклау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.0	Су объектлары	билгеләнми			
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
5.2	Табиғый-танып белү туризмы	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корымалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

## 9.2. Башка таләпләр:

Капиталь булмаган корымалар урнаштырганда, яшел утыртмаларның вакытлыча жиимерелеп төшү павильоннары рөхсәт ителми.

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

### 1. P2 - Гомуми файдаланудагы яшелләнделгән территорияләр зонасы

20.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре		
билгеләнми		
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
билгеләнми		

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

20.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. РЗ - Рекреация һәм туризм объектлары зонасы

21.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
5.0	Ял (рекреация)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
9.2	Курорт эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					

3.1	Коммуналь хезмэт күрсэтү	билгелэнми	билгелэнми	100 %	билгелэнми
12.0	Гомуи файдаланудагы жир кишэрлеклэре (территориялэр)	билгелэнми			
Рөхсэт ителгэн файдалануның шартлы рөхсэт ителгэн төрлэре					
2.0	Торак төзелеше	билгелэнми	билгелэнми	40 %	билгелэнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгелэнми	билгелэнми	100 %	билгелэнми
4.9	Автотранспортка хезмэт күрсэтү	билгелэнми	билгелэнми	100 %	билгелэнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгелэнми	билгелэнми	100 %	билгелэнми

\* 2014 елның 1 сентябрнен № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишэрлеклэрен рөхсэт ителгэн куллану төрлэре классификаторы нигезендә

21.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечлэр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләплэре нигезендә билгеләнә.

#### 1. СН1 - Махсус билгеләнештәге зона

22.1. Жир кишэрлеклэреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсэт ителгән файдалану төрлэре; жир кишэрлеклэренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнэре һәм рөхсэт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсэт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсэт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсэт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлеклэре чиклэреннән минималь тайпылышлар
Рөхсэт ителгән файдалануның төп төрлэре					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми

12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территориялар)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 2014 елның 1 сентябреннән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

22.2. Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

#### 1. СН2 - Башка махсус билгеләнештәге зона

23.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре: жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
8.0	Оборонаны һәм	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

	куркынычсызлыкны тээмин итү				
8.1	Кораллы көчлөрне тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.4	Жәзалар үтөтү эшчәнлеген тээмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрлө төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территориялар)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

2014 елның 1 сентябренән № 540 РФ Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә

23.2. Әлеге статъяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар

1. Шәһәр төзелешә регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар муниципаль берәмлек территориясендә тәкъдим ителмәгән.

27 статья. Шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территориаль зоналар

1. СХ1 - Авыл хужалыгы жирләре зонасы

1.1. Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренән иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнми			
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.5	Бакчачылык	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
1.8	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

1. ЛФ - Урман фонды зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең атальшы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табиғый территориялә рне саклау	билгеләнми			
10.0	Урманнардан файдалану	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\* 1. ВО - Су объектлары зонасы

3.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең атальшы *	Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
		жир кишәрлеге күләме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
11.0	Су объектлары	билгеләнми			

11.1	Су объектларын нан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

\*

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар эшли:

сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-яклау зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе сак полосалары;

эчәргә яраклы су белән тәмин итү чыганакларының санитар сак зоналары;

магистраль торба үткәргечләрнең сак зоналары;

электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары;

газ бүлү челтәрләренең сак зоналары;

элементә линияләренең сак зоналары;

махсус сакланылучы табигый территорияләр;

аэродром яны территорияләре.

1. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-сак зоналары

2.1. 2.1. "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 елгы Федераль закон нигезендә. № 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаклары булган объектлар һәм житештерү тирәсендә санитар-саклау зонасы - махсус куллану режимлы махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына (химия, биология, физик) пычрануның гигиена нормативлары белән билгеләнгән эһәмияткә кадәр, ә I һәм II класслы куркынычлылык предприятиеләре өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен яраклы риск зурлыгына кадәр киметүне тәмин итә.

2.2. Санитар-саклау зонасының күләме һәм чикләре, житештерү күләмен, кулланыла торган технологияләрне исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты "Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар

классификациясе" 2.2.1/2.1.1.1200-03 СанПиН белән билгеләнә.

2.3. Сәнэгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләр һәм объектларның санитар-сак зоналарында эшчәнлекне чикләү н"Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе" 2.2.1/2.1.1.1200-03 СанПиН белән билгеләнә.

1. Су һәм өске су объектларының яр буе полосаларының сак зоналары

3.1. Су саклау зоналары булып дингез, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буена тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, аларның суларын ярлыландыруын булдырмау, шулай ук су биология ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөнъясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының үлчәмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлегә аларның чыганактан ераклыгы буенча билгеләнә:

ун километрга кадәр - яр сызыгыннан 50 м күләмендә;

уннан алып илле километрга кадәр - 100 м күләмендә;

илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

3.5. Яр буе полосасының киңлегә су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яки нуль сөзәклек өчен 30 м, өч градуска кадәр сөзәклек өчен 40 м һәм өч градустан артык сөзәклек өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү  
1. Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларының санитар сак зоналары

4.1. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар сак зоналарының төрләре һәм күләмнәре "Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар -сак зоналары" СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар сак зоналарына (ЗСО) ия. Санитар сак зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен; барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

4.3. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар- сак зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларының санитар- сак зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгеләнә.

## 1. Магистраль торбаүткәргечләрнен сак зоналары

5.1. Магистраль торбаүткәргечләрнен сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге карары белән расланган магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә. N 9 һәм Россия Ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан 29.04.1992 ел.

### 5.2. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

сыекландырылган углеводород газларын транспортлаучы торба үткәргечләр буйлап, тотрыклы булмаган бензин һәм конденсат - һәр яктан торба үткәргеч күчәрәннән 100 метр ераклыкта узучы шартлы сызыклар белән чикләнган жир кишәрлеге рәвешендә;

күпжәсле торба үткәргечләр буйлап - иң кырый торба үткәргечләр күчәрәннән югарыда күрсәтелгән ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнган жир кишәрлеге рәвешендә;

су асты кичүләре буйлап - һәр яктан 100 м га күчүнең кырый жепләре күчәрләрәннән 100 м га ераклыктагы параллель ясылыклар арасында төзелгән су өслегеннән төпкә кадәр су пространствосы участогы рәвешендә;

продукцияне авария хәлендә чыгару өчен конденсатны, жир амбарларын саклау һәм тарату сыйдырышлылыгы тирәсендә - күрсәтелгән объектларның территорияләре чикләрәннән барлык якларга 50 м га ераклыктагы йомык линия белән чикләнган жир кишәрлеге рәвешендә;

продукцияне транспортка, төп һәм арадаш насос станцияләренә, резервуар паркларга, компрессор һәм газ бүлү станцияләренә, продукцияне үлчәү үзәкләренә, тугыру һәм агызу эстакадаларына, газны жир асты саклау станцияләренә, нефть, нефть продуктларын жир асты саклау пунктларына эзәрләнүнең технологик жайланмалары әйләнәсендә - күрсәтелгән объектлар территорияләре чикләрәннән 100 м га ераклыктагы жир кишәрлеге рәвешендә.

## 1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

6.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары гамәлдәге электр челтәре хужалыгы линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен "Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы "Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында" карары белән билгеләнә.

6.2. Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап сак зоналары жир һәм һава кичлегә участогы өслеге өлеше (электр тапшыруының һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, бу кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында параллель вертикаль ясылыклар белән түбәндәге арада:

1 кВ га кадәр- 2 м ;

1 дән 20 кВга кадәр - 10 м ;

35 кВ - 15 м;

110 кВ - 20 м;

220 кВ - 25 м;

500 кВ - 30 м.

6.3. Электр тапшыруның жир асты кабель линияләре буйлап сак зонасы жир асты байлыклары кишәрлеге өслегенә бер өлешә (электр үткәргечләренң кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнгән, кырый кабельләрдән 1 метр арада электр тапшыру линиясенә ике ягында да калыша торган параллель вертикаль ясылыклар белән чикләнгән өлешә рәвешендә билгеләнә.

6.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2009 елның 24 февралендәге 160 нчы номерлы “Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында” карары белән билгеләнә.

#### 1. Газ белән тәмин итү челтәрләренә сак зоналары

7.1. Газ белән тәмин итү системаларының сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 20.11.2000 ел, № 878 карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре, Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган газ белән тәмин итү системаларын саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

#### 7.2. Газ бүлү челтәрләренә сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территория рәвешендә;

газүткәргеч трассасын үткәргечтән файдаланганда полиэтилен торбалардан төзелгән жир асты газүткәргечләре буйлап - үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешендә;

аерым торучы газ көйләү пунктлары тирәсендә - әлегә объектлар чикләреннән 10 м ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә (биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен сак зонасы регламентлаштырылмый);

урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авылара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 м киңлектәге тарлавык рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягында 3 метр. Газүткәргечләренң жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торбаүткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дәвамында агачлардан озынрак булмаска тиеш.

7.3. Газүткәргечләренң сак зоналарын билгеләгәндә араны исәпләп чыгару газүткәргеч күчәреннән - бер жеңле газүткәргечләр һәм газүткәргечләренң кырый жеңләре күчәрләреннән - күпжеңселәр өчен башкарыла.

#### 1. Элемтә линияләренә сак зоналары

8.1. Элемтә линияләренә һәм корылмаларының сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 09.06.1995 ел, № 578 карары белән расланган элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

#### 8.2. Элемтә линияләренә сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемтә линияләренә һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә элемтә линияләренә һәм радиофикация линияләренә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыгында параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

суднолар йори торган һәм эретмәле елгалар, күлләр, сусаклагычлар аша күчкәндә - су өслегеннән бөтен тирәнлегә буйлап су өслегеннән алып һәр яктан 100 метр ераклыктагы параллель ясылыклар белән билгеләнгән су өслеге кишәрлекләре рәвешендә;

Элемтәнең кабельле линияләрендә жир өсте һәм жир асты хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм тернәкләндерү пунктлары өчен - көчәйтү һәм регенерацион пунктлар урнаштыру үзегеннән яисә аларның чигеннән кимендә 3 метрга һәм жир асты контурларыннан кимендә 2 метрга ким булмаган йомык линия белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә.

1. Махсус сакланылучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территорияләренең сак зоналары

9.1. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен һәм махсус сакланылучы табигать территорияләренең сак зоналары чикләрендә файдалану режимы "Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында" 14.13.1995 ел, N 33-ФЗ федераль закон белән билгеләнә.

9.2. Күрсәтелгән закон таләпләре нигезендә табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

9.3. Дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә дәүләт табигать заказникларын төзү максатларына каршы килсә яисә табигать комплексларына һәм аларның компонентларына зыян китерсә, теләсә нинди эшчәнлек даими яки вакытлыча тыела яки чикләнә.

1. Аэродром яны территорияләре

10.1. Аэродром яны территорияләре һәм аларны куллану режимы Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 11.03.2010 ел, № 138 карары белән расланган Россия Федерациясенең Хава киткелген куллану кагыйдәләре нигезендә билгеләнә

10.2. Аэродром яны территориянең чикләре жир яки су өслегенә һава алымнары проекциясенең тышкы чиге буенча билгеләнә, ә һава алымнары полосаларыннан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнәсе буенча.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линияле объектларының санитар бүленешләре

1. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлегә территориясендә түбәндәге линия инженерлык инфраструктурасы объектлары бар:

магистраль торбаүткәргечләр;

электр тапшыру линияләре;

элементә линияләре;

газ бүлү челтәрләре.

2. «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегә территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линия объектларына түбәндәгеләр керә:

тимер юллар;

автомобиль юллары.

### 3. Инженерлык коммуникацияларенең санитар бүленешләр

3.1. "Санитар-сак зоналары һәм предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны санитар классификацияләү" СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә югары киеренкелектәге электр үткәргечләре, газ белән тәмин итү системалары һәм югары киеренкелектәге һава линияләре өчен санитар бүленешләр билгеләнә.

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзөгәндә, жир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар бүленешләрне исәпкә алырга кирәк.

3.3. Санитар бүленешләр зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм "Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе" СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

### 4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар бүленешләр

4.1. Автомагистральләр, тимер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар аермалар билгеләнә. Санитар бүленешләр үлчәме һәр конкрет очракта атмосфера һавасын һәм физик факторлар (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычрату исәпләүләре нигезендә, табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәрелеп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. Жир һәм су ресурсларын, капитал төзелеш объектларын, халыкның иминлеген нормаль эксплуатацияләүне тәмин итү максатыннан, "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә табигый факторларның йогынтысы буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары билгеләнергә мөмкин.

2. Табигый факторлар - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы барлыкка килү куркынычы булган территорияләр яисә акваторияләр йогынтысына карата чикләүләрнең эшчәнлек зоналары.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

#### 1. Су басу зоналары

4.1. "Территорияне су басудан инженер саклау" СНиП 2.06.15-85 нигезендә су басулардан саклау үз эченә түбәндәгеләрне алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм төзелгән территорияне тулаем саклау;

су чыгару;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләрендәге агызуларга һәм басымнарга, нигезләрнең, биналарның һәм корылмаларның деформацияләренә, шулай ук инженерлык сак корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чаралар "Территорияне су басудан һәм су басудан инженер яклавы" СНиП 2.06.15-85 нигезендә тәмин ителергә тиеш.

капиталь төзелештән - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел үсентеләрдән - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунт катламының минималь калыңлыгын 1 м га тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның калыңлыгы минераль грунтларның юл өлешләрендә транспорт хәрәкәте интенсивлыгына бәйле рәвештә билгеләнергә тиеш.

4.3. Яр буенда урнашкан торак пунктлар территорияләре су басудан, көчле жил аркасында су басудан һәм грунт сулары белән су басудан сакланырга тиеш.

#### 1. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. "Территорияне, биналарны һәм корымаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау" СНиП 2.01.15-90 нигезендә. Проектлауның төп нигезләмәләре" проекты буенча жир шуышу һәм ишелүләр янында урнашкан торак пунктларда әлегә процессларны булдырмый калуга һәм стабилләштерүгә юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

аның тотрыклылыгын арттыру максатларында тау битенең рельефын үзгәртү;

территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске су бүлеп чыгару системасын төзү ярдәмендә өске сулар агымын жайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

жир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агро-урман-мелиорация;

грунтны ныгыту (шул исәптән армирлау);

тотып торучы корымалар;

сөзәклекләрдә терраса ясау;

башка чаралар (жылылык саклау жайланмалары һәм өслекләр ярдәмендә жылылык процессларын жайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан яклау, саклау зоналарын билгеләү һ.б.).

#### 1. Карст процессларына дучар ителгән территорияләр

6.1. "Территорияне, биналарны һәм корымаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау" СНиП 2.01.15-90 нигезендә. Проектлаштыруның төп нигезләмәләрен һәм каретка каршы чараларны геологик төзелештә кулланыла торган тау токымнары (известняклар, доломитлар, акбур, карбонат цементы булган грунт, гипс, ангидрит, таш тозы) булган һәм өслектә карст күренешләре булган территорияләрдә (бүрәнкәләр, котлован, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивы тирәнлегендә (грунт эрү, куышлыктар) карст күренешләрен күздә тотарга кирәк.

#### 6.2. Планлаштырылган чараларга түбәндәгеләр керә:

Структураны планлаштырганда карст куркынычы булган участкаларны мөмкин кадәр урап һәм аларда яшел үсентеләр утыртканда функциональ зоналарны махсус туплау магистраль урамнар һәм челтәрләрне трассалау;

территорияларне төзелешнең техноген йогынтысыннан (карст ясалы) саклау буенча инженерлык сагы эшләү;

биналарны һәм корылмаларны I - II категорияле участоклардан читтә, шулай ук убылу барлыкка килүнең интенсивлыгы (ешлыгы) кимрәк булган участоклардан читтә, әмма аларның уртача диаметрлары 20 м дан артык урыннарда урнаштыру (A тотрыклылык категориясе).

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. Мәдәни мирас объектларын саклау "Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында" федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

1. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар исемлеге

2.1. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары тәкъдим ителде:

Объект статусы	Объект исеме	Урнашу урыны	Оештыру-күрсәтмә документ	Картадагы номер
Төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектлары	Капралов йорты, XX гасыр	Арча шәһәре	«Казан шәһәренең һәм Татарстан Республикасы районнарының архитектура корылмаларының жирле әһәмиятгә архитектура һәйкәлләре исемлегенә керту турында» 1991 елның 31 июлендәге 337 номерлы Татарстан Республикасы Законы	2.1
	Торак йорт, 19 гасыр азагы	Арча шәһәре, Интернационал ур., 8 й.	«Федераль (гомумроссия) әһәмиятгә тарихи һәм мәдәни ядкарьләр исемлегеннән төшереп калдырылган объектларның тарихи, шәһәр төзелеше һәм архитектура һәйкәлләрен, республика әһәмиятендәге монументаль сәнгатьне дәүләт саклау реестрларына өстәмә рәвештә ачыкланган объектларны керту һәм тарихи һәм мәдәни ядкарьләрне Татарстан Республикасы Мәдәният	2.2

			министрлығының оператив идарәсенә тапшыру турында» 1997 елның 23 июлендәге 599 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары	
	Арча зираты	Арча шәһәре	«Татарстан АССР территориясендә урнашкан мәдәният һәйкәлләренең торышын яхшырту, аларны саклау, реставрацияләү һәм популярлаштыру чаралары турында» 1959 елның 30 октябрдәге 591 номерлы ТАССР Министрлар Советы карары	2.3
Ачыкланган мәдәни мирас объектлары	Арча тимер юл станциясе конторасы, 1914 ел (юкка чыккан)	Арча шәһәре *	-	-
	Тимер юл вокзалы бинасы, 1914 ел.	Арча шәһәре, Советлар майданы	-	4.1
	Советлар йорты, 1930 ел	Арча шәһәре, Советлар майданы*	-	-
	Сәүдә рәтләре, сәүдәгәр С. Хәйруллин, XIX гасыр ахыры.	Арча шәһәре *	-	-
	Сәүдәгәр Сызганов йорты, 1890 ел.	Арча шәһәре	-	4.2
	Крахмал заводы бинасы, 1929 ел.	Арча шәһәре	-	4.3
	1873 елгы Вознесение чиркәве	Арча шәһәре	-	4.4
	Покровская чиркәве, 1869 - 1873 еллар	Арча шәһәре	-	4.5
	Шәһәр администрациясе бинасы, 1853 ел	Арча шәһәре *	-	-

\*объектның урыны ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә график материалларда объект чагылдырылмый.

2.2. Мәгълүмат Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендә бирелгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм мәдәни мирас элементлары булган объектлар исемлекләре нигезендә бирелде.

### 1. Мәдәни мирас объектлары территориясе

3.1. Мәдәни мирас объектлары территорияләре - Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре, шулай ук яңа ачылган мәдәни мирас объектлары булган һәм мәдәни мирас объектларын карап тоту, реставрацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлаштыру режимы турында карар кабул ителә торган һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре.

### 3.2. Мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә:

һәйкәл яисә ансамбль территориясендә: капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капитал төзелеш объектларының яисә ансамбль территориясендәге күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклау, мәдәни мирас объектынның тарихи-шәһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару тыела;

истәлекле урыннар территориясендә истәлекле урын территориясе чикләрендә булган һәйкәлләренә һәм ансамбльләренә саклау, аны Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкәрләр) бердәм дәүләт реестрына керту өчен нигез булып торучы һәм мәжбүри сакланырга тиешле тарихи урынның үзенчәлекләрен саклап калу буенча эшләр рөхсәт ителә; югалган шәһәр төзелеше мохитен торгызу максатларында капитал төзелеш объектларын төзү рөхсәт ителә; Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкәрләр) бердәм дәүләт реестрына керту өчен нигез булып торган һәм мәжбүри сакланылырга тиешле тарихи урын үзенчәлекләрен саклап калу шартларында капитал төзелеш объектларын төзү, капитал ремонтлау һәм реконструкцияләү буенча чикләнган чараларны гамәлгә ашыру рөхсәт ителә;

һәйкәл, ансамбль яки истәлекле урыннар территориясендә мәдәни мирас объектларының сакланышын тәмин итү таләпләренә каршы килми торган һәм хәзерге шартларда мәдәни мирас объектларының эшләвен тәмин итә торган хужалык эшчәнлеген алып бару рөхсәт ителә.

3.3. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының билгеләнгән чикләре турында күчмәс мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында белешмәләр булмау сәбәпле, күрсәтелгән объектларның чикләре территорияне зоналаштыру карталарында күрсәтелмәгән.

### 1. Мәдәни мирас объектларының сак зоналары

4.1. мәдәни мирас объектларының сак зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

4.2. Сак зоналары чикләре күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлегә зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

4.3. Сак зоналары проектларын эшләү, сак зоналары чикләрендә территорияне куллану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 26.04.2008 ел, № 315 "Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренә) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында" гы Карары, "Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында" 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ

номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукый актлар белән жайга салына.

4.4. "Арча шәһәре" муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын сак зоналарының расланган проектлары юк.

XI БҮЛЕК. Халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территорияне минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә тәмин итү дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максимал рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенә максимал мөмкин булган дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шәһәр төзелеш регламенты составында шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр чикләре «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә ачыкланмаган, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелми.

XII БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау

33 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 01.09.2014 ел, № 540 боекы (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 30.09.2015 ел, № боекы редакциясендә) белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линияле объектларны (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корымаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корымаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

3. Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре тасвирламасы:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау *, рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауга комментарий
1.0	Авыл хужалыгы файдаланылышы	Авыл хужалыгын алып бару. Әлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә

		1.1-1.18 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналарны һәм корылмаларны урнаштыру.
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Өлеге төр куллануның эчтәлеген рөхсәт ителгән файдалану төрләренең 1.2-1.6 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культураларын үстерү	Авыл хужалыгы жирләрендә бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфиромайлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авыл хужалыгы жирләрендә бәрәңге, яфрак, жиләк-жимеш, суган һәм бакча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле, шул исәптән теплицалар куллануга бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Дару үләннәре, чәчәк культуралары үстерү	Авыл хужалыгы жирләрендә шул исәптән чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Авыл хужалыгы жирләрендә шул исәптән күпьяллык жиләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Авыл хужалыгы жирләрендә шул исәптән житен, киндер үстерү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печәнлек, авыл хужалыгы терлекләрен көтүгә, нәселле терлекләр үрчетүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлеген 1.8-11 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.8	Терлекчелек	Авыл хужалыгы жирләрендә шул исәптән авыл хужалыгы терлекләре (эре мөгезле терлекләр, сарыклар, кәжәләр, атлар, дөяләр, боланнар) үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; печәнлек, авыл хужалыгы терлекләрен көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру;

		нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлек үрчетү	Кыйммәтле мехлы жәнлекләрне үрчетү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләрне тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән суда йөзүче кошларның йорт токымнарын үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	Дуңгызлар үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләрне тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Авыл хужалыгы жирләрендә бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарта оялары, башка объектлар һәм жайланмалар урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корымалар урнаштыру
1.13	Балыкчылык	Балык (аквакультура) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналар, корымалар, жиһазлар урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләре урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корымалар урнаштыру
1.16	Кыр кишәрлекләрендә	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка

	шәхси ярдәмче хужалык алып бару	авыл хужалыгы продукциясе житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куакларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенең күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корымалар урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләре, ангарлар һәм гаражлар авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башнялары, трансформатор станцияләре һәм башка техник жиһазлар урнаштыру
2.0	Торак төзелеше	Торакның төрле төрен урнаштыру һәм аларда яшәүне тәмин итү. Торак төзелешенә кеше яшәү өчен билгеләнгән биналар (аларда урыннар) керә, моннан тыш, кулланыла торган биналар (урыннар): - эшмәкәрлек табышын тартып алу максаты белән, аларда вакытлыча яшәү өчен Торак урын (кунакханәләр, ял йортлары); - халыкка бер үк вакытта дөвалану яки социаль хезмәт күрсәтү белән яшәү өчен (санаторийлар, балалар йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - житештерүнең өзлексез эшләвен тәмин итү ысулы буларак (вахта бүлмәләре, житештерү объектларында хезмәт урыннары); - режимлы учреждение эшчәнлеген тәмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл бүлмәләре, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 2.1-2.7.1 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
2.1	Шәхси торак төзелеше	Индивидуаль торак йорт (даими яшәү өчен яраклы йорт, өч каттан да югары булмаган биеклектә); жиләк-жимеш, яшелчә яисә башка декоратив яисә авыл хужалыгы культуралары үстерү; индивидуаль гаражлар һәм ярдәмче корымалар урнаштыру Комментарий: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларынан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	Аз катлы күпфатирлы торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы йорт, мансарданы да кертеп, 4 катка кадәр биеклектә); декоратив һәм жимеш агачларын, яшелчә һәм жиләк-жимеш культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корымалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял майданчыкларын төзекләндерү; аз катлы күпфатирлы йортның гомуми майданының гомуми майданы 15 % тәшкил итсә, төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарында торак

		<p>төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.</p> <p>Комментарий:</p> <p>Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, сарайлардан һәм башка ишегалларынан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	<p>Фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы һәм биеклегенә жирдән өч каттан югары булмаган йортлар);</p> <p>авыл хужалыгы продукциясе житештерү;</p> <p>гараж һәм башка ярдәмче корымалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту</p> <p>Комментарий:</p> <p>Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларынан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.3	Блокланган торак төзелеше	<p>Күрше торак йортлар (катлар саны өчтән дә артмаган) белән бер яки берничә уртақ стенаһы булган фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән, һәркайһы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән, блок яки блоклар белән уртақ стенаһы (уртақ стенаһы) булган, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлегенә ия (блоклы төзелгән торак йортлар) торак йорт (катлар саны өчтән дә артмаган) урнаштыру,</p> <p>декоратив һәм жимеш агачлары, яшелчә һәм жиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корымалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял майданчыкларын төзекләндерү</p> <p>Комментарий:</p> <p>Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфләрден, сарайлардан һәм башка ишегалларынан тыш, урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.4	Күчмә торак	<p>Аталган корымаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корымалары булган жир кишәрлегенә яисә жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлегенә белән торак буларак файдалануга яраклы корымаларны (палатка шәһәрчәкләре, кемпинглар, торак вагоннары, торак прицеплары) урнаштыру</p>
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	<p>Һәрберһе даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (ике һәм аннан да күбрәк фатирга бүленгән жир өстендәге сигез каттан югары булмаган торак йортлар);</p> <p>төзекләндерү һәм яшелләндерү;</p> <p>жир аһы гаражлары һәм автостоянкалар урнаштыру;</p> <p>спорт һәм балалар майданчыклары, ял майданчыкларын төзекләндерү;</p> <p>күпфатирлы йортта мондый бинаһарның гомуми майданы йорт бинаһарының гомуми майданының</p>

		<p>20%тан күбрөгө булмаса, күпфатирлы йортның төзелгән, төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру</p> <p>Комментарий:          Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрө биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.6	Күпкатлы торак төзелеш (биек төзелеш)	<p>Һәрберсе даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (тугыз һәм аннан да югарырак каттагы торак йортлар, егерме һәм аннан да күбрәк фатирларга бүленгән жир асты йортлары да кергеп); йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү;</p> <p>спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм жир өсте автостоянкаларын урнаштыру, күпфатирлы йорттагы күпфатирлы йортның гомуми майданының 15%ыннан артмаган булса, төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.</p> <p>Комментарий:          Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрө тугыз каттан алып егерме өске катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	<p>Урнашуы 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.6, 3.7, 3.1, 4.3, 4.4, 4.4.6, 4.7, 4.9 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру халыкның көндәлек ихтыяжларын канәгатьләндерү белән бәйлә булса, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитар иминлеккә зыян китерми, халыкка зур уңайсызлыklar тудырмый, санитар зона билгеләүне таләп итми.</p>
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	<p>Автомобиль мобилләрен урнаштыру мөмкинлеген белән аерым торучы һәм төзелгән, шул исәптән гражданның шәхси автотранспортын саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын урнаштыру</p>
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	<p>Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә алат.</p>
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	<p>Коммуналь хезмәтләр белән физик һәм юридик затларны тәмин итү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аерым алганда: су, жылылык, электр, газ, элемент хезмәтләре күрсәтү, канализация стоклары бүлөп бирү, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корымалары, чистарту корымалары, насос станцияләре, суүткәргечләр,</p>

		трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализацияләр, стоянкалар, гаражлар һәм остаханәләр, шулай ук физик затларны коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйлә рәвештә кабул итү өчен билгеләнгән биналар яисә башка биналар) чистарту һәм жыештыру;
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	Гражданнарга социаль ярдәм күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектлары (халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, картлар йортлары, балалар йортлары, аз керемле гражданнар өчен туклану пунктлары, йортсыз гражданнар өчен төн үткәру пунктлары, психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр урнаштыру, аларда гражданнарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча кабул ителәр); почта һәм телеграф бүлекләре өчен капитал төзелеш объектлары урнаштыру; капитал төзелеш объектларын коммерциягә карамаган ижтимагый оешмаларны: хәйрия оешмалары, клублар урнаштыру
3.3	Көн күреш хезмәте	Халыкка көн күреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектлары (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданнарга медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә 3.4.1 - 3.4.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренен эчтәлеген үз эченә ала.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационар медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләр, бала тудыру йортлары, фәнни-медицина учреждениеләре һәм стационар белән дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәмин итә торган башка объектлар); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яшлылары, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, һөнәри техник училищелар, сәнгать, музыка мәктәпләре һәм училищелары, белем бирү түгәрәкләре, белем бирү жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләргә яңадан эзәрләү һәм квалификация күтәрү

		оешмалары һәм тәрбия, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яслиләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы белгечләр һәм башка оешмалар)
3.6	Мәдәни үсеш	Аларда музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; бәйрәмнәр һәм күңел ачулар өчен мәйданчыклар урнаштыру; цирклар, жәңлекләр, зоопарклар, оксанариумнар өчен биналар һәм корымалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини йолалар үткөрү (чиркәүләр, соборлар, храмнар, часовнялар, монастырьлар, мәчетләр, гыйбадәт кылу йортлары) өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; дини хезмәт башкаруга бәйле рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, якшәмбе мәктәпләре, семинарияләр, дин училищелары) гамәлгә ашыру өчен рухи затларның, хажиларның һәм тыңлаучыларның даими яшәү урыны өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.8	Ижтимагый идарә	Дәүләт хакимияте органнарын, жирле үзидарә органнарын, судноларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сәяси партияләренң, һөнәри һәм тармак берлекләренең идарә органнарын, гражданның ижади берлекләрен һәм башка ижтимагый берләшмәләрен урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын тармак яисә сәяси билге буенча урнаштыру, Россия Федерациясендә чит дәүләтләренң дипломатик вәкиллекләре һәм консул учреждениеләре өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру

3.9	Фәнни эшчәнлекне тәмин итү	Фәнни тикшеренүләр, тәҗрибә сәнәгать үрнәкләре сынаулары үткәрү өчен фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү институтлары, проект институтлары, фәнни үзәкләр, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, дәүләт фәннәре академиясе, шул исәптән тармак фәннәре), фәнни һәм селекция эше үткәрү, авыл һәм урман хужалыгын алып бару өчен, фәнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар доньясы үрнәкләрен алу өчен кыйммәтле әйберләр алу өчен капитал төзелеш объектлары урнаштыру
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәмин итү	Әйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли космик кинлекләрен, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корымаларны (доплерск метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгының булмаган хайваннарны кеше күзәтүе астында тоту яисә үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.10.1 - 3.10.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Хайваннарны тотудан башка ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгының булмаган хайваннарны тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтчелегендә урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннарга приютлар оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.0	Эшмәкәрлек	Капитал төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшқуарлык эшчәнлегенә нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә рөхсәт ителгән куллану төрләренә 4.1 - 4.10 кодларында каралган эчтәлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капитал төзелеш объектларын урнаштыру максаты: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле булмаган идарә эшчәнлегенә объектларын

		урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегенән тыш)
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру һәм (яисә) хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 4.5 - 4.9 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтәлегенә ярашлы рәвештә, капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) стоянкалар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мәйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Товар сату өчен сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәте	Эшмәкәрлек файдасы алу максатыннан файдаланыла торган кунакханәләргә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән файдалану өчен кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, төнгә клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар, ипподромнар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткәру өчен кулланыла торган уен жиһазларыннан тыш) һәм уен мәйданчыкларын урнаштыру; уен зоналарында шулай ук азартлы уеннар үткәру өчен кулланыла торган уен биналары, уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук кунакханәләргә һәм жәмәгать туклануы йортларын уен зоналарына килүчеләр өчен урнаштыру рөхсәт ителә.
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	2.7.1 кодта күрсәтелмәгән даими яки вакытлыча гаражлар, тукталышлар (парковка), гаражлар, шул исәптән күпъяруслы (парковка) урнаштыру
4.9.1	Юл бие сервисы объектлары	Автозаправка станцияләре (бензин, газ станцияләрен) урнаштыру; юл бие сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә

		кибетләрен, биналарны урнаштыру; юл буе сервисы сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү; автомобиль юу станцияләрен һәм автомобиль кирәк-яраклары өчен кер юу урыннарын, автомобиль һәм юл буе сервисының башка объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләр урнаштыру
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлегә	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корытмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертеп, урнаштыру (экспозиция мәйданы төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяү йөрү, ял һәм туризм белән шөгьльләнү өчен урыннар, табигать, пикниклар, аучылар, балыкчылар һәм башка эшчәнлек артыннан күзәтү; парклар, шәһәр урманнары, бакчалар, буалар, күлләр, сусаклагычлар, пляжлар, яр буе полосаларын булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял итү урыннарын төзекләндерү. Өлеге төр куллануның эчтәлегә 5.1 - 5.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала. Комментарий: Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, күрсәтелгән рөхсәт ителгән файдалану төрәннән тыш, гомуми файдаланудагы «Жир кишәрлекләре (территорияләр)» рөхсәт ителгән файдалану төрен (код 12.0) куллану мөмкин.
5.1	Спорт	Спорт клублары, спорт заллары, бассейннар сыйфатында капитал төзелеш объектларын урнаштыру, спорт һәм физкультура белән шөгьльләнү өчен мәйданчыклар (йөгерү юллары, спорт корытмалары, теннис кортлары, спорт уены өчен кырлар, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, трассалар һәм спорт атулары), шул исәптән су (су спорт төрләре һәм инвентарыны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корытмалар) урнаштыру, спорт базалары һәм лагерьлар урнаштыру
5.2	Табигый-танып белү туризмы	Табигать, жәяүлеләр һәм ат чабышлары белән танышу өчен база һәм палатка лагерьлары урнаштыру, сукмак һәм юллар салу, әйләнә-тирә табигать мохите турында танып белү белешмәләре булган щитлар урнаштыру; табигатьне саклау һәм табигатьне торгызу буенча кирәкле чараларны гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатлар, туристлык кунакханәләре, кемпинглар, ял йортлары, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналар урнаштыру; балалар лагерьлары төзү

5.3	Аучылык һәм балыкчылык	Аучылык һәм балыкчылык урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучылык яисә балыкчылык йорты, жәнлекләрнең баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар яки балык тоту урыннары урнаштыру
5.4	Кечкенә күләмле суднолар өчен причаллар	Яхталар, катерлар, көймәләр һәм башка кече суднолар өчен причал ясау, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атлы сәфәрләр өчен мәйданнар	Гольф уены яки атлы сәфәрләр урыннары урнаштыру, шул исәптән кирәкле жир эшләрен һәм ярдәмче корылмаларны башкару, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган ат манежлары урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлеге	Жир асты байлыкларын чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән эйберләр эзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Комментарий: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территориаль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территориаль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыкларынан файдалану	Геологик тикшеренүләргә гамәлгә ашыру; жир асты байлыкларын ачык (карьерлар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты байлыкларын чыгару максатларында урнаштыру; чимал транспортлауга һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә эзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир асты байлыкларын чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыкларынан файдалану максатларында биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен эзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар-сак зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очраклар керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен

		билгелэнгэн капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгелэнгэн капиталъ төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-сак зоналарын билгеләү каралган объектлар урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү башка продукциягә китерә торган ысул белән (консервлау, ыслау, пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкогольле эчемлекләр һәм тәмәке эйберләре житештерү өчен) урнаштыру
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углеводород чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгелэнгэн капиталъ төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгелэнгэн капиталъ төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпеч, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре (гидротехник корылмалар) өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру; 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен карап тоту каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнардан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрне саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелесе, жир өсте һәм жир асты элемтә линияләре, радиофикация линияләре, антенна кырлары, элемтә кабельле линияләре көчәйтү пунктлары, иярченле элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен карап тотуда каралган элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру.
6.9	Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм доклары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү

		станцияләре, газ саклагычлары һәм газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмалары урнаштыру
6.10	Космик эшчәнлекне тәмин итү	Космодромнар, старт комплекслары һәм жибәру жайланмалары, команда-үлчәү комплекслары, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләре һәм пунктлары, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктлары, космик техниканы саклау базалары, космик объектларны жиргә утырту полигоннары, космик техниканы эшләтү өчен эксперименталь база объектлары, космонавтлар әзерләү үзәкләре һәм жайланмаларын, космик эшчәнлекне башкарган кулланьыла торган башка корылмалар урнаштыру
6.11	Целлюлоза-кәгазь житештерү	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган эйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеген өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, басма мәгълүмат чыганаclarын тиражлау
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки предметлар тапшыру өчен кулланьыла торган төрле юллар һәм корылмалар урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлеген үз эченә 7.1 - 7.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юлларны, биналарны һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир асты биналарын, корылмаларын һәм башка объектларны эксплуатацияләү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле корылмаларны һәм объектларны урнаштыру; тимер юл транспортының төяү-бушату майданчыclarын, тигезләү складларын урнаштыру (ягулык-майлау материаллары һәм автозаправка станцияләре складларыннан, шулай ук тимер юл буйлап йөк ташуны тәмин итү өчен билгеләнгән куркыныч матдәләрен һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм башка объектларны урнаштыру, федераль законнарда билгеләнгән иминлек таләпләрен үтәү шарты белән, жир өсте корылмалары урнаштыру; жир өсте метрополитентлары урнаштыру, шул исәптән утырту станцияләрен, трамвай юллары һәм жир өсте юллары, махсус рельслар һәм башка корылмалар урнаштыру.
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль юлларын һәм аларга бәйле корылмалар урнаштыру; пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру, шулай ук транспорт чараларының эшен тәмин итүче, юл хәрәкәте иминлеген өчен жаваплы эчке эшләр органнары постлары урнаштыру өчен билгеләнгән

		объектларны урнаштыру; автомобиль транспортын туктату өчен жир кишәрлекләре урнаштыру, шулай ук кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташуны гамәлгә ашыручы автомобиль транспорты депосы (туктап тору урыннарын урнаштыру) урнаштыру
7.3	Су транспорты	Суднолар йөрү өчен ясалма төзелгән эчке су юллары урнаштыру, эчке су юлларын капитал төзү объектларын урнаштыру, дингез портларын капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән дингез һәм елга портлары, причаллар, пристаньнар, гидротехник корымалар, навигация жиһазлары һәм суднолар йөрешен тәмин итү өчен кирәкле башка объектлар урнаштыру
7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет мәйданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетлар китерү һәм причал урнаштыру, һава судноларын очып китү һәм жиргә төшерү өчен кирәкле очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәмин итү, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм утырту, аларга хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектлар урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Торба үткәргечләр, суүткәргечләр, газүткәргечләр һәм башка торба үткәргечләр, шулай ук аталган торба үткәргечләргә эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналар һәм корымалар урнаштыру
8.0	Оборона һәм иминлекне тәмин итү	Россия Федерациясә Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләргә, хәрби формироваулар һәм алар белән идарә итү органнарын (хәрби оешмаларны, эчке гаскәрләргә, учреждениеләргә һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләргә һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби өйрәнүләр һәм хәрби эзерлекне тәмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар үткәргү; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәмин итә торган объектларны урнаштыру Комментарий: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданның оборонасы бүлекчәләрен һәм гадәттән тыш хәлләргә урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
8.1	Кораллы көчләргә тәмин итү	коралларны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм сугыш кирәк-яракларын эшләү, сынау, житештерү яисә юкка чыгару өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир кишәрлекләргә сынау полигоннары, кораллану һәм

		<p>күмү урыннары сыйфатында жиһазлау, короллану яки сугыш кирәк-яракларын куллану, житештерү, ремонтлау яки юкка чыгару сәбәпле барлыкка килә торган калдыкларны юк итү урыннары буларак жиһазлау;</p> <p>дәүләт һәм мобилизация резервларында матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын (саклагычлар, складлар һәм башка объектлар) урнаштыру;</p> <p>иминлекне тәмин итү өчен ябык административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектлар урнаштыру</p>
8.2	Россия Федерациясе Дәүләт чиген саклау	Россия Федерациясе Дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тәмин итү өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм чит илләрне, чик буе хәрби частыларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясе Дәүләт чиге аша үткәрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнарын һәм коткару хезмәтләрен әзерләү һәм аларның әзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларынан тыш, урнаштыру
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәмин итү	Капитал төзелеш объектларын иректән мәхрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, поселениеләр)
9.0	Табиғатне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге	Чикләрендә хужалык эшчәнлеге, табиғатне саклау һәм өйрәнү белән бәйлә эшчәнлектән тыш, махсус сакланылучы табиғат территорияләрен булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау һәм өйрәнү рөхсәт ителми (дәүләт табиғат тыюлыклары, милли һәм табиғат парклары, табиғат һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары)
9.1	Табиғый территорияләрне саклау	<p>Өйләнә-тирә табиғат мохитенең аерым табиғый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, саклагыч урманнар, шул исәптән шәһәр урманнары, урман парклары булдыру һәм тәрбияләү, саклагыч урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табиғат ресурсларынан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау.</p> <p>Комментарий: Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләрне оештырудан тыш, махсус хужалык эшчәнлеге каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.</p>
9.2	Курорт эшчәнлеге	Табиғый дөвалау ресурсларын (минераль сулар

		ятмалары, шифалы пычрак, лиманнар һәм кулләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дэвалау өчен кулланыла торган яки файдаланырга мөмкин булган башка табигать факторлары һәм шартлары) дэвалау ресурсларын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә юкка чыгарудан саклау, шулай ук курортның беренче зонасы чикләрендә дэвалау ресурсларын ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	Халыкны дэвалау һәм савыктыру буенча хезмәтләр күрсәтүне тәмин итә торган шифаханәләр һәм профилакторийлар урнаштыру; дэвалау-савыктыру урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак чыгару урыннары) төзекләндерү; дэвалау-савыктыру лагерьларын урнаштыру
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклау һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектларын, истәлекле урыннарны, тарихи кәсепләр, хәрби һәм гражданлык каберлекләренә, мәдәни мирас объектларына, тарихи промысел яки һөнәрчелек булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук таныш белү туризмын тәмин итүче хужалык эшчәнлеген тәмин итү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалы һәм агач булмаган урман ресурслары эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлеге һәм башка максатлар. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 10.1 - 10.5 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала
10.1	Агач эзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, урман юллары ясау, агач (агачларны туплау, урман кисү) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, урманнарны саклау, үзагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (агачларны туплау, урман кисү) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру,
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Табылган урман ресурсларын, шул исәптән гражданнарның үз ихтыяжлары өчен, азык-төлек урман ресурсларын һәм кыргый үсүче үсемлекләргә эзерләү, саклау, тирән эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм тирәнтен эшкәртү, урман ресурсларын саклау һәм тирәнтен эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмаларны (киптерү, кайнату, туплау) урнаштыру, урманнарны саклау өчен кирәкле вакытлыча корылмалар урнаштыру

10.4	Резервтагы урманнар	Урманнарны саклауга бэйле эшчэнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлыклар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыклар, территориаль дингезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен, әгәр тиешле чикләүләр законнарда билгеләнмәгән булса, судан гомуми файдалануны (гражданның шәхси ихтыяжлары өчен гамәлгә ашырыла торган судан файдалануны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле ысуллар белән файдалану, су ресурсларын эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәмин итү максатларында киртәләү (алу), су объектларында су мотоциклларында ял итү өчен билгеләнгән башка техник чаралардан файдалану)
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен махсус судан файдалану өчен кирәкле ысуллар (су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бэйле башка эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корымалар	Сусаклагыч һәм балык тоту корымаларын, яр саклау корымаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корымаларны (плотиналар, водосброслар, су жыю, су чыгару һәм башка гидротехник корымалар, суднолар туктау корымаларын, балык тоту корымаларын, яр бие саклау корымаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Торак пунктлар чикләрендәге урам-юл челтәре объектларын, автомобиль юлларын һәм жәяүлеләр тротуарларын, жәяүлеләр өчен чыгу юлларын, яр буйларын, гомуми файдаланудагы су объектларының су бие полосаларын, скверларны, бульварларны, майданнарны, юлларны, төзеләндерүнең кече архитектура рәвешләрен урнаштыру Комментарий: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен кызыл сызыклар билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, рөхсәт ителгән файдалануның күрсәтелгән төреннән тыш, «Ял (рекреация)» (код 5.0) рөхсәт ителгән файдалану төрен куллану мөмкин.
12.1	Ритуаль эшчэнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корымалары урнаштыру
12.2	Махсус эшчэнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив

		калдыктарны, озон катламын жимерүче матдэлэрне урнаштыру, саклау, күмү, туплау, эшкөртү, зарарсыздандыру, шулай ук калдыктарны урнаштыру, күмү, саклау объектларын урнаштыру (үлөт базларын, чүп яндыру һәм эшкөртү заводларын, көнкүрөш чүп-чарын һәм калдыктарны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкөртү өчен жыю урыннары)
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлеге булмау
13.1	Бакчачылык тармагын алып бару	Жиләк-жимеш, яшелчә яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы хезмәт коралларын һәм авыл хужалыгы продукциясен саклау өчен билгеләнгән некапиталь торак төзелешен һәм хужалык корылмалары урнаштыру Комментарий: Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төрөннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.
13.2	Яшелчәчелек тармагын алып бару	Жиләк-жимеш, яшелчә яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; ял итү өчен билгеләнгән һәм фатирларга бүленмәгән бакча йортын урнаштыру; хужалык корылмалары урнаштыру Комментарий: Ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәмин итү күздә тотылмаган йорт - бакча йорты. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бакча йортыннан, коймалардан, чүп-чардан, бәдрәфлөрдән, сарайлардан һәм башка ишегалларыннан тыш урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
13.3	Дача хужалыгын алып бару	Торак дача йортын урнаштыру (ял итү һәм яшәү өчен яраклы фатирларга бүлгәләү өчен билгеләнгән түгел); жиләк-жимеш, яшелчә яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңге үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; хужалык корылмалары урнаштыру Комментарий: Торак дача йорты- ел әйләнәсе яшәү һәм инженер инфраструктурасы белән тәмин итү мөмкинлеге булган дача йорты Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак дача йортын (коймалар, чүп үләннәре, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан тыш), урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.